

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Profir Nicolai Pavel, născut la 12 mai 1989, originar și domiciliat mun. Chișinău, str. Dimineții, 43

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 30.04.2014 pînă la 23.05.2014

2. în instanța de apel din 12.06.2014 pînă la 17.09.2014

3. în instanța de recurs din 03.12.2014 pînă la 10.02.2015

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Militare din 23 mai 2014, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a fost încetat procesul penal, privind învinuirea lui Profir N.P. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 368 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

2. Potrivit sentinței, Profir N.P. în perioada iunie-iulie 2013, aflându-se pe teritoriul Batalionului nr.26 a BrIM-2, dislocat în s. Dănceni, r-l Ialoveni și fiind superior în grad și după funcție, a încălcat grav cerințele art.26 a Legii RM „Cu privire la statutul militarilor”, art.14, 15, 19, 116, 179 a Regulamentului Serviciului Interior al Forțelor Armate RM, art.5 al Regulamentului Disciplinei Militare: care-1 obliga să respecte jurământul militar și prevederile regulamentelor militare; să prețuiască onoarea unității militare; să fie demn de gradul militar și de uniforma militară ce o poartă; să fie disciplinat și vigilent; să prețuiască camaraderia militară; să respecte drepturile și libertățile tuturor cetățenilor; să fie cinstit, corect, sincer și principial; să-i stimeze pe inferiorii, să-i apere în orice condiții; să contribuie la menținerea și la restabilirea ordinii regulamentare; să se comporte cu demnitate atât în unitatea militară cât și în afara ei, să nu-și permită să încalce ordinea publică, să contribuie pe toate căile la apărarea onoarei și demnității cetățenilor, la menținerea prestigiului Forțelor Armate, să educe în permanență subordonații, să dea dovadă de delicatețe și atenție față de subordonați, să nu admită în relațiile cu ei grosolanii, să îmbine exigența înaltă și principialitatea cu respectul demnității lor

personale, să mențină în permanență o disciplină militară strictă și o stare moral-psihologică sănătoasă în cadrul efectivului și ca urmare, a admis intenționat lovirea subalternului de către șef în timpul când aceștia îndeplinesc obligațiile legate de serviciul militar, în următoarele împrejurări:

Astfel, la mijlocul lunii iunie 2013, în jurul orei 14.00, Profir N.P. aflându-se în fumuarul subunității - Batalionul nr.26 a BrIM-2, a depistat la soldatul Bolocan Nicolae Mihail tuburi de cartuș. În continuare, în scop de profilaxie, Profir N.P. i-a aplicat lui Bolocan N.M. lovituri peste picioare și mâini cu o nuia.

Tot el, la sfârșitul lunii iunie 2013, în jurul orei 15.00, aflându-se pe platoul subunității - Batalionul nr.26 a BrIM-2, sub pretextul că soldatul Biriuc Cristian Igor nu i-a îndeplinit ordinul, i-a aplicat ultimului lovituri cu picioarele în regiunea feselor.

Tot el, la sfârșitul lunii iunie 2013, în jurul orei 06.15, a intrat în cazarmă, unde sub pretextul echipării întârziate pentru înviore a soldatului Loghin Pavel Ion, i-a aplicat ultimului o lovitură cu o bucată de furtun de plastic în regiunea spatelui.

Tot el, la mijlocul lunii iulie 2013, în jurul orei 20.45, întâlnindu-se pe scările companiei cu soldatul Reuțchi Vladimir Vladimir, fără careva motive i-a aplicat ultimului lovituri cu o nuia, peste mâini și genunchi.

Tot el, în iulie 2013, în jurul orei 15.00, aflându-se în fumoarul subunității - Batalionul nr.26 a BrIM-2, sub pretextul unei glume spuse de către soldatul Bolocan N.M. în adresa altui soldat, i-a aplicat acestuia lovituri cu o nuia peste picioare și mâini.

În rezultatul acestor acțiuni violente, lui Bolocan N.M., Biriuc C.I., Reuțchi V.V. și Loghin P.I. le-au fost cauzate dureri fizice.

Astfel, acțiunile lui Profir N.P., de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 368 alin. (1) Cod penal, *lovirea subalternului de către șef, în timpul când aceștia îndeplinesc obligațiile legate de serviciul militar.*

3. Sentința menționată a fost contestată cu apel de către procurorul în secția combatere tortură a Procuraturii Generale, Ciubotaru Vasile, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Profir N.P. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 368 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, în baza art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 1 an. În motivarea apelului, procurorul a invocat interpretarea eronată de către instanța de fond a prevederilor art. 22, 287 alin. (4) Cod de procedură penală și art. 4 Protocolul 7 CEDO, ca urmare acțiunile lui Profir N.P. nefiind încadrate în baza infracțiunii prevăzute de art. 368 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

Instanța de apel a susținut totalmente concluziile bine argumentate ale soluției instanței de fond, privind încetarea procesului penal de învinuire a lui Profir N.P. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 368 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte

circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Cu referire la argumentul apelantului privind decizia Plenului Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07 mai 2013 nr. 4-1ril-1/2013, instanța de apel a menționat că hotărârea în cauză nu poate fi reținută, deoarece această decizie se referă expres la cazurile de încălcare a competenței.

Cu privire la faptul reluării urmăririi penale în temeiul art.287 alin.(1) dar nu alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut, că în condițiile în care este vorba despre hotărâri finale definitive, se conchide că înăuntrul termenelor de atac al ordonanței de încetare a urmăririi penale, care în conformitate cu prevederile art. 313 Cod de procedură penală este de 10 zile, acestea sunt susceptibile de a fi anulate de către procurorul ierarhic superior, inclusiv pe motive de ilegalitate așa cum a invocat procurorul Caracuian și poate fi dispusă reluarea urmăririi penale în interiorul acestui timp. După intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, aceasta va fi susceptibilă anulării doar dacă au apărut fapte noi sau recent descoperite potrivit art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, așa cum s-a expus instanța de fond.

Instanța de apel a stabilit că ordonanța de încetare a urmăririi penale în privința lui Profir N.P. a fost emisă la 26.09.2013, dar a fost anulată cu reluarea urmăririi penale la 07 martie 2014, peste mai bine de 5 luni, ordonanța de încetare rămânând evident definitivă. Mai mult, această hotărâre de încetare a fost verificată în ordinea controlului ierarhic superior de către subdiviziunea Procuraturii Generale responsabilă de urmărirea penală - Secția control al urmăririi penale, procuror Vitalie Ivanov, care după verificarea cauzei, constatând ordonanța legală și întemeiată din lipsă de necesitate a restituit cauza înapoi procuraturii militare la 16.10.2013 cu nr.11-10d/137956.

Referindu-se la temeiul pus la baza ordonanței de reluare a urmăririi penale, instanța de apel a conchis că, acuzarea pretinde neîntemeiat prezența pluralității de infracțiuni prin pizma concursului de infracțiuni în comiterea acelor 5 fapte infracționale incriminate inculpatului, atunci când, aceste fapte sânt cuprinse de aceeași normă penală unică, dar nu de diferite articole ale Părții speciale a Codului penal.

Nici în cadrul ședințelor instanței de fond nici în apelul declarat de procuror, acuzarea nu a susținut prezența a 5 infracțiuni distincte așa cum s-a invocat în ordonanța de reluare a urmăririi penale din 07 martie 2014, nu a înaintat astfel de nouă acuzare și nu a propus instanței aplicarea pedepsei potrivit art.84 Cod penal în cazul pretinderii prezenței concursului de infracțiuni.

Astfel temeiul ilegalității ordonanței de încetare din 26.09.2013 pe motivul prezenței pluralității de infracțiuni expuse prin 5 infracțiuni distincte invocat de procurorul Caracuian în ordonanța de reluare a urmăririi penale din 07 martie 2014, este neîntemeiat, contrazis de prevederile legale precum și prin însăși poziția contradictorie a procurorului.

Instanța de apel a constatat, că temeiul de redeschidere a procesului penal invocat de procurorul Caracuian este unul formal, declarativ, neîntemeiat și inexistent, iar urmărirea penală putea fi reluată doar în baza art.22 alin.(2) Cod de procedură penală, când au apărut fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă.

În consecință, instanța de apel a reținut că, sentința cuprinde elementele definatorii încetării, ca urmare instanța de apel a conchis că sentința este legală, întemeiată și nu sunt motive de a interveni în ea.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, în termen legal, declară recurs ordinar, procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder V., care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând temei pentru declararea recursului prevăzut în art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, criticînd-o ca nelegală și netemeinică, sub următoarele aspecte: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În dezvoltarea motivelor de recurs, se susține că:

- instanța de apel a preluat concluziile instanței de fond, fără a proceda la o apreciere proprie;

- în cazul constatării încălcării normei imperative a Codului de procedură penală, instanța de judecată urma să respingă cererea de judecare potrivit procedurii simplificate, cu dispunerea judecării cauzei în procedura generală.

De asemenea, procurorul în recursul declarat a reiterat argumentul privind interpretarea eronată a prevederilor art. 22, 287, 364¹ alin. (7) Cod de procedură penală și art. 4 Protocolul 7 CEDO, care a fost invocat și în apel de către partea acuzării.

6. Inculpatul Profir N.P. și apărătorul acestuia, avocatul Cobzac Gheorghe, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia sa asupra recursului procurorului, solicitînd respingerea acestuia, ca inadmisibil, deoarece nu întrunește condițiile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

7. Judecând motivele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează, că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (5) ale aceleiași norme prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În cazul supus judecării Colegiul constată că, instanța de apel la examinarea apelului declarat a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală.

Analizând textul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că recurentul pune la baza recursului interpretarea eronată a prevederilor art. 22, 287, 364¹ alin. (7) Cod de procedură penală și art. 4 Protocolul 7 CEDO. Aici Colegiul evidențiază că argumentul în cauză a fost invocat și în apel de către partea acuzării, astfel, întru expunerea concluziilor sale Colegiul va purcede la verificarea deciziei în cumul cu sentința adoptată pe caz.

Din materialele cauzei se reține că, prin ordonanța procurorului militar, adjunct al procurorului militar Chișinău, Manolachi Eugen, din 30 iulie 2013 a fost dispusă începerea urmăririi penale în privința lui Profir N.P. pe indicii infracțiunii prevăzute de art. 368 alin. (1) Cod penal (f.d. 1, v. 1).

Prin ordonanța procurorului militar, adjunct al procurorului militar Chișinău, Manolachi E., din 24 septembrie 2013 Profir N.P. a fost pus sub învinuire, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 368 alin. (1) Cod penal, *lovirea subalternului de către șef, în timpul când aceștia îndeplinesc obligațiile legate de serviciul militar* (f.d. 86-87, v. 1).

Prin ordonanța procurorului militar, adjunct al procurorului militar Chișinău, Manolachi E., din 26 septembrie 2013 a fost dispusă încetarea urmăririi penale pe art. 368 alin. (1) Cod penal, în privința lui Profir N.P., liberarea de răspundere penală a acestuia, în baza art. 53 lit. b) și 55 Cod penal, cu tragerea la răspundere contravențională, aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă, în mărime de 150 unități convenționale și stabilirea termenului de achitare a amenzii în timp de 10 zile de la data adoptării hotărârii (f.d. 104-108, v. 1).

Potrivit ordinului de încasare a numeralului nr. 60270993 din 26 septembrie 2013, Profir N.P. a achitat suma amenzii stabilite, în mărime de 3000 lei (f.d. 110, v.1)

Prin ordonanța procurorului, șef al secției combatere tortură a Procuraturii Generale, Caracuian Ion, din 07 martie 2014 a fost dispusă anularea ordonanței din 26 septembrie 2013, cu reluarea urmăririi penale pe caz (f.d. 113-115, v. 1).

La 17 martie 2014 avocatul Cobzac Gh., în numele învinuitului Profir N.P., a înaintat plîngere, în temeiul art. 298-299¹ Cod de procedură penală, prin care a solicitat anularea ordonanței din 07 martie 2014 (f.d.118-122, v.1).

Prin ordonanța Prim-adjunct al Procurorului General, Pîntea Andrei, din 27 martie 2014 a fost respinsă, ca neîntemeiată, plîngerea avocatului Cobzac Gh. (f.d. 123-126, v.1).

La 31 martie 2014 avocatul Cobzac Gh., în numele învinuitului Profir N.P., a înaintat plîngere, în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, prin care a solicitat anularea ordonanței procurorului, șef al secției combatere tortură a Procuraturii Generale, Caracuian I., din 07 martie 2014, ca fiind neîntemeiată și ilegală (f.d.89-94, v.2).

Potrivit sentinței Judecătoriei Militare din 23 mai 2014 a fost încetat procesul penal, privind învinuirea lui Profir N.P. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.

368 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

La 30 mai 2014 pe numele președintelui Judecătoriei militare (f.d. 86, v.2), a parvenit încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 mai 2014, prin care s-a dispus transmiterea plîngerii avocatului Cobzac Gh. din 31 martie 2014, înaintate în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, judecătorului de drept comun al Judecătoriei militare, pentru examinare în cadrul dosarului penal nr. 2013448014, (87-88, v.2) .

Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014 a fost menținută hotărîrea instanței de fond, fără careva modificări.

Analizînd actele procesual penale antemenționate, Colegiul constată următoarele:

Prin ordonanța din 26 septembrie 2013, procurorul militar, adjunct al procurorului militar Chișinău, Manolachi E., luînd în considerație că „*Profir N.P. pentru prima dată a săvîrșit o infracțiune mai puțin gravă, recunoaște vina, ca personalitate nu prezintă pericol social, a conclucrat cu organele de urmărire penală, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, regretă de fapta comisă - se căiește sincer, este tînăr, la locul efectuării serviciului se caracterizează pozitiv, fiind stimulat cu mai multe diplome și mențiuni, comportamentul violent al acestuia a fost provocat de către părțile vătămate, în rezultatul acțiunilor învinuitului careva leziuni corporale sau suferințe puternice nu au fost cauzate, însuși părțile vătămate pretenții materiale sau morale nu au și insistă la încetarea urmăririi penale pe caz, iar corectarea învinuitului este posibilă fără a fi supus răspunderii penale*”, a dispus încetarea urmăririi penale, liberarea de răspundere penală, în baza art. 53 lit. b) și 55 Cod penal, cu tragerea la răspundere contravențională.

Peste o perioadă de 5 luni, prin ordonanța din 07 martie 2014, procurorul, șef al secției combatere tortură a Procuraturii Generale, Caracuian I., a dispus anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale din 26 septembrie 2013, deoarece episoadele diferite incriminate învinuitului ca infracțiune unică ar constitui fiecare episod în parte ca infracțiuni separate, distincte și astfel, se consideră că s-au comis mai multe infracțiuni, ca urmare, din aceste considerente nu pot fi aplicabile prevederile art. 55 Cod penal, sub aspectul lipsei condiției obligatorii „săvîrșirea pentru prima oară a infracțiunii mai puțin grave”.

Instanța de fond soluționînd cazul supus judecării, a încetat procesul penal, privind învinuirea lui Profir N.P. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 368 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, soluție menținută și de către instanța de apel.

Raportînd concluziile instanțelor de fond și de apel, ce au stat la baza soluției de încetare a procesului penal, la corectitudinea sau legalitatea acțiunilor organului de urmărire penală în cadrul exercitării urmăririi penale, Colegiul menționează că:

7.1. Art. 28 Cod penal, prevede că: „Infracțiunea unică reprezintă o acțiune (inacțiune) sau un sistem de acțiuni (inacțiuni) care se califică conform dispoziției unei singure norme a legii penale”.

Art. 32 Cod penal, prevede că: „Pluralitatea de infracțiuni constituie, după caz, concurs de infracțiuni sau recidivă”.

Art. 33 alin. (2),(3) și (4) Cod penal, prevede că: „Concursul de infracțiuni poate fi real și ideal. Concursul real există atunci când persoana, prin două sau mai multe acțiuni (inacțiuni), săvârșește două sau mai multe infracțiuni. Concursul ideal există atunci când persoana săvârșește o acțiune (inacțiune) care întrunește elemente a mai multor infracțiuni”.

Reieșind din aceste norme, Colegiul conchide că, faptele (episoadele) săvârșite de Profir N.P. sunt identice și urmărirea penală a fost pornită anume pe aceste fapte, în ansamblu constituind infracțiunea unică. La fel, acesta a fost pus sub învinuire anume pentru admiterea violenței față de câțiva subalterni fără cauzarea de leziuni corporale. Astfel, Colegiul concluzionează că, Profir N.P. a săvârșit un sistem de acțiuni, care au fost calificate în mod just conform dispoziției unei singure norme a legii penale ca o infracțiune unică prelungită.

7.2. Art. 84 alin. (1) Cod penal, în redacția legii nr. 277 din 18.12.2008, în vigoare la momentul emiterii ordonanței de încetare a procesului penal, prevedea că: „Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni prevăzute de diferite articole ale Părții speciale a prezentului cod, fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen nu mai mare de 25 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani – pe un termen nu mai mare de 12 ani și 6 luni. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră”.

Cu referire la această prevedere legală Colegiul constată că, episoadele incriminate lui Profir N.P. sunt prevăzute de același articol ale Părții speciale a Codului penal, și anume art. 368 alin. (1), astfel, fiind prezentă situația unei infracțiuni unice, exprimate prin 5 acțiuni prelungite, fapt corect apreciat de către procurorul militar, adjunct al procurorului militar Chișinău, Manolachi E., instanța de fond și de apel.

7.3. Art. 53 lit. b) Cod penal, prevede că: „Persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul tragerii la răspundere contravențională”.

Art. 55 alin. (1) Cod penal, în redacția legii nr. 131 din 23.12.2009, în vigoare la momentul emiterii ordonanței de încetare a procesului penal, prevede că: „Persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale”.

Art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, prevede că: „Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 din Codul penal sau dacă se constată că: 1) plîngerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prealabile sau legea penală permite împăcarea; 2) persoana nu a atins vîrsta la care poate fi trasă la răspundere penală; 3) persoana a săvîrșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical”.

Cu referire la aceste norme, Colegiul atestă faptul că, după analiza tuturor condițiilor obligatorii pentru aplicarea la acest caz a instituțiilor liberării de răspundere penală și încetării urmăririi penale, procurorul militar, adjunct al procurorului militar Chișinău, Manolachi E., prin ordonanța din 26 septembrie 2013, corect a conchis lipsa impedimentelor de aplicare a acestor instituții, ca urmare liberîndu-l pe Profir N.P. de răspundere penală, cu tragerea la răspundere contravențională și încetarea urmăririi penale pe acest caz, concluzie în mod just susținută de către instanța de fond și de apel.

7.4. Art. 7 alin. (2) Cod penal, prevede că: „Nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă”.

Art. 22 Cod de procedură penală, prevede că: „(1) Nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă. (2) Scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea respectivă. (3) Hotărîrea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărîrea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași persoană pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea pronunțată”.

Art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că: „Reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispune de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire”.

Art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, prevede că: „În cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental

în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărîrea respectivă. În cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai tîrziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoatere a persoanei de sub urmărire”.

Pct. 6 al Hotărîrii Curții Constituționale nr.26 din 23 noiembrie 2010, asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală, prevede că: „Pentru a nu transforma dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă într-un drept absolut, ceea ce ar împiedica descoperirea infracțiunilor și criminalilor, sistemele de drept, inclusiv Convenția, au reglementat expres derogările admisibile. Aceste derogări oferă organelor de urmărire penală posibilitatea de a relua urmărirea și sînt formulate, în termeni aproape identici, în art.22 și art.287 CPP, precum și în art.4 al Protocolului nr.7 la Convenție. Conform acestor norme, reluarea urmăririi penale se admite numai dacă “fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sînt de natură să afecteze hotărîrea pronunțată”.

Art. 6 pct. 44 Cod de procedură penală, prevede că: „Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale”.

Art. 4 alin. (1) și (2) al Protocolului adițional nr. 7 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prevede că: „Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceleiași stat pentru săvîrșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărîre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat. Dispozițiile paragrafului precedent nu împiedică redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărîrea pronunțată”.

Prin hotărîrea CtEDO din 20.07.2004 în cazul Nikitin vs. Rusia, s-a menționat că reluarea urmăririi penale în conformitate cu prevederile art.4 alin. (2) al protocolului 7 adițional al Convenției este permis în legătură cu apariția faptelor noi sau când sunt prezente încălcări esențiale a procedurii precedente, care au dus la o soluție incorectă a cauzei.

Prin hotărîrea CtEDO din 04.08.2005 în cazul Stoianova și Nedelcu vs. România, s-a constatat că dacă redeschiderea urmăririi penale a fost ordonată pe motivul că ancheta inițială nu a fost completă, în acest caz, asemenea lipsuri din partea autorităților nu pot fi imputate reclamantilor și nu ar trebui în concluzie să-i plaseze pe aceștia într-o situație defavorabilă.

Prin hotărîrea CtEDO din 10.02.2009 în cazul Zolotukhin vs. Rusia, s-a constatat că articolul 4 al Protocolului nr. 7 nu se limitează la dreptul de a nu fi pedepsit de două ori, dar se extinde la dreptul de a nu fi urmărit penal sau judecat de două ori. Adică, articolul 4 al Protocolului nr. 7 se aplică chiar și atunci când persoana a fost urmărită doar în cadrul unei proceduri care nu s-a finalizat cu o condamnare.

Analizînd legalitatea și temeinicia ordonanței procurorului, șef al secției combatere tortură a Procuraturii Generale, Caracuian I., din 07 martie 2014, prin care s-a dispus anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale, cu reluarea urmăririi penale pe caz, prin prisma prevederilor legale naționale și internaționale menționate, cât și a jurisprudenței CtEDO, Colegiul statuează că, temeiul pus la baza ordonanței de reluare a urmăririi penale „*admiterea erorii de drept și de fapt, exprimate prin aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cazului, fapt ce a dus la lipsa de obiectivitate în aprecierea acțiunilor făptuitorilor, ceea ce exclude caracterul legal al hotărârii procesuale în cauză*”, nu constituie „*fapte noi*”, „*fapte recent descoperite*” sau „*viciu fundamental*”, temeiuri exclusive, legale și unice, prevăzute pentru redeschiderea procedurii, la caz reluarea urmăririi penale. Iar, omisiunile și lacunele organului ce au exercitat urmărirea penală nu pot fi imputate persoanei în privința căreia a fost încetată urmărirea penală și nu ar trebui să-l plaseze pe acesta într-o situație defavorabilă.

În consecință, luînd în considerație și faptul că Profir N.P. deja a fost sancționat contravențional pentru faptele incriminate și a executat pedeapsa prin achitarea amenzii în termenul stabilit, se atestă prezența încălcărilor prevederilor legale prevăzute la art.7 alin. (2) Cod penal, art.22 Cod de procedură penală, 287 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 4 alin. (1) și (2) al Protocolului adițional nr. 7 la CEDO, precum și a practicii CEDO, care interzice tragerea dublă a persoanei la răspundere penală.

Colegiul observă că aspectele descrise mai sus au fost analizate de către instanța de fond, ca urmare constatînd la caz prezența „*altei circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală*”, prevăzută de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întemeiat deducînd oportunitatea unei soluții de încetare a procesului penal.

7.5 Analizînd cazul supus judecării, Colegiul atenționează asupra faptului că deși la etapa urmăririi penale esența încetării și reluării urmăririi penale de către organul de urmărire penală este „*calificarea neuniformă a 5 episoade*”, totuși în cadrul judecării cauzei în instanța de fond, în discursul său (f.d. 41-46, v.2), se atestă solicitarea acuzatorului de stat privind aplicarea pedepsei în baza art. 368 alin. (1) Cod penal, pentru o singură infracțiune, fără invocarea cumulului de pedepse potrivit art. 84 Cod penal. Aceiași situație se atestă în cazul înaintării cererii de apel de către procuror (f.d. 128-138, v.2), nefiind solicitată aplicarea prevederilor art. 84 Cod penal, fapt ce duce la neînțelegerea comportamentului acuzatorilor de stat pe tot parcursul procesului penal și a dus la o situație de confuz.

Un alt argument invocat de către recurent este admiterea eronată de către instanța de fond a cererii de judecare potrivit procedurii simplificate, în cazul constatării încălcării normei imperative a Codului de procedură penală.

La acest capitol Colegiul indică prevederile:

- art. 364¹ alin. (7) CPP: „În caz de soluționare a cauzei prin aplicarea prevederilor alin.(1), dispozițiile art.382–398 se aplică în mod corespunzător. Partea introductivă a sentinței conține, pe lângă datele expuse la art.393, mențiunea despre judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală”;

- pct.24 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16 decembrie 2013, cu privire la aplicarea prevederilor art.364¹ CPP de către instanțele judecătorești: “Conform alin.(7) al art.364¹ CPP, după încheierea dezbaterilor, respectând ordinea de soluționare a cauzei potrivit art.338 CPP, instanța purcede la deliberare și adoptarea sentinței în conformitate cu prevederile art.382-398 CPP, avându-se în vedere că poate fi adoptată atât sentința de condamnare, cât și de achitare ori de încetare a procesului penal, supuse căilor de atac în condiții generale”;

- pct. 1 din recomandarea nr. 29, privind judecarea cauzelor penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (art.364/1 CPP): “Conform alin.(7), după încheierea dezbaterilor, respectând ordinea de soluționare a cauzei potrivit art.338 CPP, instanța purcede la deliberare și adoptarea sentinței în conformitate cu prevederile art.382-398 CPP, avându-se în vedere că poate fi adoptată atât sentința de condamnare, cât și de achitare ori de încetare a procesului penal, supuse căilor de atac în condiții generale”.

Rezumând cele menționate, Colegiul conchide că la judecarea cauzei în procedura simplificată, instanța de fond justificat și întemeiat a adoptat sentința de încetare, nefiind la caz prezente careva interdicții prevăzute de norma procesual-penală, privind aplicarea soluției de încetare.

Următoarea critică invocată de către recurent, privește preluarea de către instanța de apel a concluziilor instanței de fond, fără a proceda la o apreciere proprie. În acest context, Colegiul constată că motivarea sentinței de către instanța de fond este coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții, fiind dat răspuns la toate argumentele invocate în cadrul judecării cauzei. Ca urmare instanța de apel a fost îndreptățită să preia și să-și însușească concluziile instanței inferioare, argumente fundamentate în fapt și în drept, fiind apreciat corect faptul reluării acestora, constatându-se că la judecarea cauzei în instanța de fond nu au fost încălcate drepturile și libertățile constituționale ale participanților la proces și concluziile puse la baza hotărârilor nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor.

În limitele configurate s-a expus și jurisprudența CtEDO, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrăjurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (Garcia Ruis vs Spania, Heile vs Finlanda). Ori, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument în parte. Modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor cauzei (Ruiz Torija vs Spania, Hiro Balani vs Spania).

Procurorul și-a bazat recursul declarat pe temeiul de casare prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, ce prevede că o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când

instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele invocate pe care se întemeiază soluția.

În acest aspect Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, temeiul invocat de recurent „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*” nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că instanța de apel respectând prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate. Mai mult ca atât, Colegiul atenționează asupra faptului că, deși temeiul dat a fost indicat în recurs, însă recurentul nu a menționat explicit, anume asupra cărui motiv invocat în cererea de apel, Curtea de Apel nu s-a pronunțat în decizia adoptată.

Nici, temeiul invocat de recurent precum „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*” nu persistă la caz, dat fiind faptul că, respectându-se prevederile art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, hotărârea adoptată de către instanța de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus la respingerea apelurilor declarate, precum și motivele adoptării soluției date.

În acest context, Colegiul penal concluzionează că argumentele invocate de către procuror în recurs sunt neîntemeiate, fapt ce determină incontestabil concluzia de respingere a recursului ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii contestate.

8. În conformitate cu prevederile art. 434 - 435 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui **Profir Nicolai Pavel**, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 03 martie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun